

Maatschappelijk aanbesteden

Het komt steeds vaker voor dat een gemeente een taak wil laten oppakken door verenigde buurtbewoners of een sociale onderneming. Deze partijen kunnen –alleen of in samenwerking met elkaar– goede innovatieve en creatieve oplossingen leveren en zo invulling geven aan maatschappelijke vraagstukken. Dit past daarom goed in de hedendaagse tendens waarin enerzijds de overheid zich wenst terug te treden en anderzijds de samenleving meer betrokken wil zijn bij de uitvoering van maatschappelijke taken. Met minder geld, meer tevredenheid creëren. Maar hoe doen we dat?

Wat is 'maatschappelijk aanbesteden'?

Een maatschappelijke aanbesteding kenmerkt zich door:

- i. Het sociale karakter van de aanbieders;
- ii. Intensieve samenwerking met doelgroepen vroeg in het traject
- iii. Focus op maatschappelijke resultaten (outcome) ipv op te leveren producten (output)

De gemeente stelt kaders en blijft eindverantwoordelijk, de samenleving zorgt voor de uitvoering.

Het initiatief voor een maatschappelijke aanbesteding kan komen vanuit de gemeente, maar een geïnteresseerde partij kan ook de gemeente erop wijzen dat zij een taak wil uitvoeren. Dit laatste heet het 'Right to Challenge'.

Wat is het Right to challenge?

Het Right to Challenge is het recht van buurtbewoners, wijkondernemers en stedelijke groepen om aan te geven dat ze (bestaande) publieke taken wil overnemen van de overheid.

Denk aan onderhoud van speelterreinen, onderhoud groen, het beheer van een sporthuis, bilipotheek of wijkgebouw, het uitvoeren van parkeerhandhaving of welzijnsdiensten. Het Right to Challenge betekent niet het right to win!

Waarom doen we dit?

Het uitvoeren van taken door bewoners is een nieuwe vorm van samenwerken met de stad, die past bij deze tijd. Het biedt sociale meerwaarde; bewoners worden actief betrokken bij hun buurt of wijk en denken mee. Daarnaast kan de taak soms goedkoper worden uitgevoerd.

Wat is de rol van de gemeente?

De rol van de gemeente kan per opdracht verschillen. We kunnen een vergoeding geven in ruil voor de uitvoering van taken via een subsidie, vergunning, via een overheidsopdracht of via een concessie. Het verstrekken van een subsidie of verlenen van een vergunning laten we achterwege. Veelal is een aanbesteding te moeilijk voor een bewonersinitiatief.

Hoe kan ik het mogelijk maken?

In dit informatieblad worden 9 technieken genoemd om ruimte te bieden aan bewonersinitiatieven in de inkoop van een opdracht. Voor elke techniek wordt daarbij aangegeven in welke situaties het toegestaan is de techniek toe te passen. Raadpleeg altijd even je inkoop als een van deze technieken wilt toepassen.

De gedachte achter...

Burgerparticipatie is dat inwoners initiatief nemen en betrokken zijn van de ideefase tot en met de uitvoering..

Dit is de rode draad in het college-akkoord: 'Utrecht maken we samen'.

Inwoners krijgen de gelegenheid om taken uit het publieke domein over te nemen. Inwoners nemen initiatief, worden gemotiveerd en komen in actie.

1. Organiseer een marktconsultatie

Bevraag de samenleving, zoals de doelgroep, de buurt en sociale ondernemers. Voeg het verslag van inhoud en proces van consultatie toe bij de aanbestedingsstukken tbv een eerlijk speelveld (zgn. level playing field.)

2. Gun een perceel onderhands aan een bewonersinitiatief

Als je een opdracht aanbesteed, mag je één perceel buiten de aanbesteding houden en dat perceel onderhands gunnen, bijvoorbeeld aan een bewonersinitiatief. De waarde van het uit te sluiten perceel moet minder zijn dan 20% van het totaalbedrag van de aanbesteding en in ieder geval minder dan EUR 80.000 voor Leveringen en Diensten; minder dan 1 mio Euro voor Werken. Je moet echter wel alle percelen van de opdracht gelijktijdig gunnen.

3. Besteed onderhands aan

Voor zgn. 2B diensten zonder grensoverschrijdend belang geldt een verlicht aanbestedingsregime. Voorwaarde is wel dat je de opdracht technisch specificeert en dat je het resultaat achteraf aankondigt.

4. Gun een opdracht één op één door gemotiveerde afwijking.

In het inkoopbeleid is opgenomen dat diensten en leveringen tot een waarde

van EUR 207.000 en Werken tot een waarde van 1,5 mln één op één gegund mogen worden in het geval van een lokaal (burger-) initiatief of sociale onderneming. Hiervoor dient wel jouw IRM-er akkoord te geven. Zie voor de voorwaarden het informatieblad Afwijken van het Inkoopbeleid.

5. Stel eisen die aansluit bij de kwaliteiten van sociale ondernemers.

Je kunt eisen stellen waarvan je weet dat het goed aansluit bij de kwaliteiten van het bewonersinitiatief of sociale onderneming. Echter deze eisen moeten wel verband houden met uitvoering van het contract. Je mag absoluut niet toeschrijven naar het bewonersinitiatief of de sociale onderneming!

De eisen dienen gerechtvaardigd te zijn door de kenmerken van de opdracht (soort gebruikersgroep of soort dienst).
Bijvoorbeeld:

- Inschrijvingen moeten voldoen aan behoeften van de gebruikersgroepen;
- Gebruikers moeten betrokken moeten worden bij de uitvoering van de opdracht;
- Het product moet ergonomische eigenschappen bezitten zodat het toegankelijk is voor gehandicapten.

6. Stel eisen m.b.t. de lokale context.

Deze manier is vergelijkbaar met manier 5. Bijvoorbeeld:

- Opdrachtnemer zet een lokaal bureau op of installeert specifieke uitrusting indien de opdracht dat vergt;
- Opdrachtnemer beschikt over bewezen ervaring met dit soort diensten in een omgeving met vergelijkbare sociaal economische kenmerken;
- Opdrachtnemer is bekend met culturele en taalkundige context van de doelgroep.

Let wel, ook hiervoor gelden strikte voorwaarden. De eisen moeten verband houden met de uitvoering van het contract. Ook deze eisen moeten gerechtvaardigd zijn door de kenmerken van de opdracht (soort gebruikersgroep of soort dienst).

7. Betrek gebruikers bij de opdracht

Je kunt de gebruikers van de opdracht betrekken door de opdracht te specificeren op basis van input of samen met gebruikers. Je kunt ze ook een rol geven in de beoordeling van de offertes.

8. Maatschappelijke prestatie als gunningscriterium

Een gunningscriterium moet verband houden met het voorwerp van de opdracht, specifiek zijn en objectief meetbaar zijn. We moeten het kunnen beoordelen.

Een mogelijk criterium kan zijn:

- Geef aan hoe u garandeert dat u bewoners actief betreft bij de uitvoering van de opdracht;
- Geef aan hoe u omgaat indien bewoners een deel van de opdracht zelf willen gaan uitvoeren.

Een andere mogelijkheid is om aanbieders te vragen om voorstellen te doen om de betrokkenheid van burgers te verzekeren.

9. Neem het Right to challenge op als contractvoorwaarde

Door een tekst op te nemen in de overeenkomst, als: Indien binnen de contractperiode een bewonersinitiatief gebruik maakt van het Right to Challenge, dient u maximaal X% van de opdracht aan dit bewonersinitiatief over te dragen, biedt u de mogelijkheid tot het Right to Challenge zonder het contract open te breken.

Welke techniek je ook toepast, het begint bij de vraag: is dit een opdracht die mogelijk door bewoners overgenomen kan en zal worden binnen de contractperiode?

Om te weten welke bewoners-initiatieven er zijn of welke taken de bewoners over willen nemen, is het goed om met het team 'Bewonersinitiatieven' te overleggen.

Interne Bedrijven

Informatieblad van Concerninkoop

Contact

Concerninkoop helpt graag bij het beantwoorden van inkoopgerelateerde vragen en bij het kiezen van de correcte en passende procedure .

Interne Bedrijven
Concerninkoop
Stadsplateau 1
Postbus10080 3503 AB Utrecht

www.utrecht.nl/concerninkoop
Concerninkoop@utrecht.nl